

Јавниот буџет за здравство¹ на РМ за 2016 година не е прогресивен.

Анализата на буџетот за здравство на РМ покажува дека во 2016 година, како и во изминатите десет години, за здравство ќе се трошат во просек **16% од вкупниот буџет на државата**. При распределбата на средствата по јавни сектори не е запазен принципот на буџетирање засновано на приоритети, туку распределбата е базирана на примена на однапред развиена математичка формула за алокација. Оттука, ваквиот буџет не предвидува средства и активности кои реално ќе одговорат на потребите на граѓаните за здравствени услуги и здравствена заштита, туку едноставно здравјето на граѓаните зависи од целокупната буџетска политика на Владата на РМ. (види графикон 1)

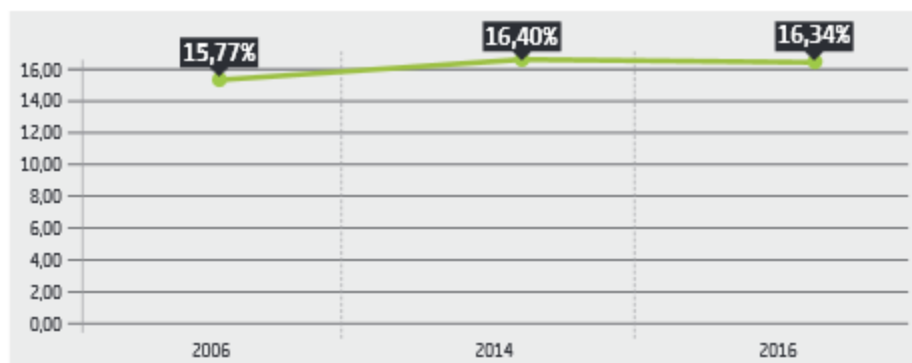
Јавниот буџет за здравство на РМ за 2016 година не е развоен.

Според структурата на расходите во јавниот буџет за здравство за 2016 година најмногу средства секоја година се трошат за набавка на стоки и услуги, но во изминатите десет години средствата за оваа намена се намалени за 11% (во 2006 година за стоки и услуги биле издвоени **89% од буџетот за здравство**, а пак во **2016 година само 78%**).

Во истиот период здравствените установи спроведуваат услуги за кои не добиваат средства, што доведува до нивно континуирано негативно финансиско работење и таложење на долгови, што пак резултира со намалување на квалитетот на здравствените услуги. Во исто време за сметка на намалување на стоките и услугите растат трошоците за субвенции и трансфери (трансфери кон јавни претпријатија, приватни претпријатија и граѓански организации) што е **590% повеќе** во однос на 2006 година, како и за капиталните расходи (градежни објекти, опрема, возила и сл.) кои се зголемени за **352%**. (види графикон 2 и 3)

Графикон 1:

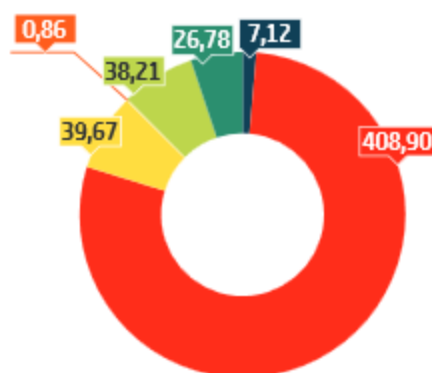
Учество на јавниот буџет за здравство во вкупниот буџет на РМ во периодот 2006 – 2014 – 2016 година (во проценти)

Графикон 2:

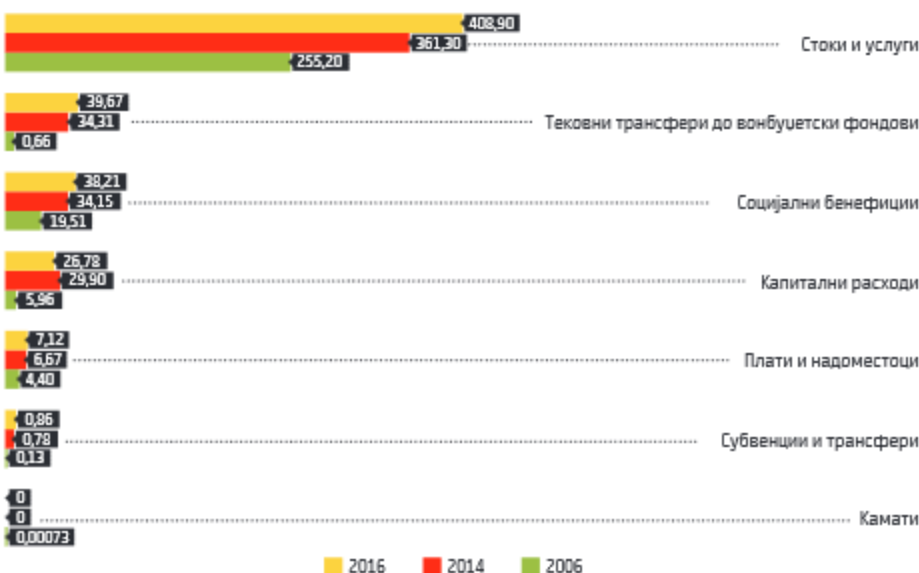
Структура на расходи во јавниот буџет за здравство за 2016 година (во милиони евра)

- Плати и надоместоци
- Стоки и услуги
- Тековни трансфери до вонбуџетски фондови
- Камати
- Субвенции и трансфери
- Социјални бенефиции
- Капитални расходи

Графикон 3:

Структура на расходи во јавниот буџет за здравство во периодот 2006 – 2014 – 2016 година (во милиони евра)

1 Буџетот за здравство на РМ претставува износ на расходи од буџетот на Министерството за здравство и Фондот за здравствено осигурување на РМ – ФЗОМ (буџетот на ФЗОМ ги опфаќа и расходите на Јавните здравствени установи во РМ)

2 <http://www.esem.org.mk/pdf/Publikacii/2014/ESE%20Grant%20RIO.pdf>

3 Глобалниот фонд за борба против ХИВ/СИДА, маларија и туберкулоза

Јавниот буџет за здравство на РМ за 2016

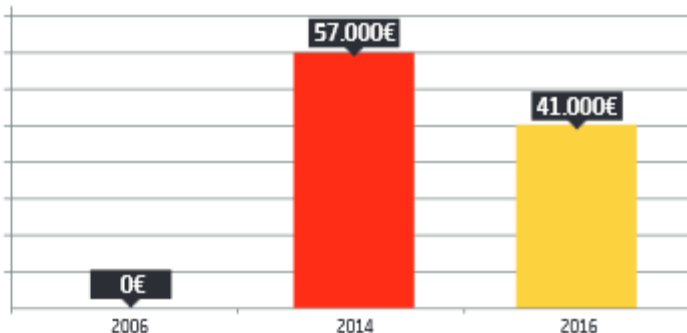
година не ги задоволува принципите на недискриминација и еднаков пристап во обезбедувањето на здравствените услуги на различните групи на граѓани.

Во буџетот за здравство за 2016 година за унапредување на здравјето на Ромите преку поддршка и имплементација на Декадата и Стратегијата за Ромите се планираат **29% помалку средства во однос на 2014 година.** Во 2006 година во буџетот за здравство не се издвоени средства за унапредување на здравјето на Ромите преку поддршка и имплементација на Декадата и Стратегијата за Ромите. (види графикон 4)

Графикон 4:

Движење на средствата за унапредување на здравјето на Ромите преку поддршка и имплементација на Декадата и Стратегијата за Ромите во периодот 2006 – 2014 – 2016 година

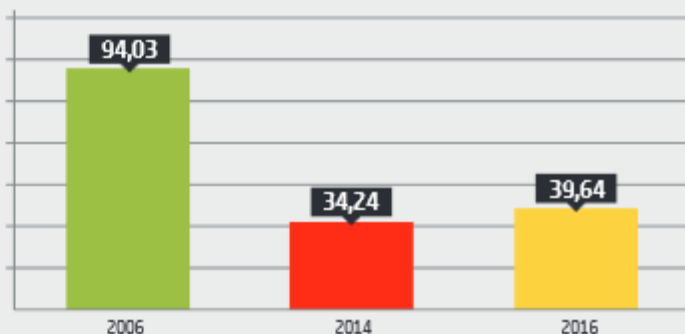
Јавниот буџет за здравство за 2016 година не е во насока на целокупната економска политика и целите за економски развој на РМ. Во

2016 година Владата на РМ ќе издвои **15% повеќе средства за здравствено осигурување на невработени лица** во однос на 2014 година. (види графикон 5) што упатува на тоа дека **е планиран пораст на бројот на невработени лица.**

Графикон 5:

Движење на средства за здравствено осигурување на невработени лица во периодот 2006 – 2014 – 2016 година (во милиони евра)

Јавниот буџет за здравство во 2016 година станува се позависен од средства обезбедени преку заеми и донации.

Во 2016 година износот на средства кои Владата на РМ ќе ги обезбеди за здравствена заштита и здравствени услуги во централниот буџет на РМ преку кредити **е за 210% повисок** во однос на 2006 година. Додека, средствата обезбедени преку донации во 2016 година ќе бидат **за 40% повисоки** во однос на 2006 година (види графикон 6). Средствата од кредити² во најголема мера се наменети за изградба и реконструкција на градежни објекти, а пак средствата од донации³ за дел од превентивните програми. Ова упатува на заклучокот дека модернизацијата на инфраструктурата во здравството зависи од заеми, а пак дел од мерките за превентивна здравствена заштита со донации. Во иднина модернизацијата ќе предизвика дополнителен товар на централниот буџетот за здравство за отплата на камати и главници, а пак донациите ја доведуваат во прашање одржливоста и идната имплементација на дел од превентивните програми.

Графикон 6:

Движење на средствата за здравство обезбедени преку заеми и донации во централниот буџет на РМ во периодот 2006 – 2014 – 2016 година (во милиони евра)

